

GUIA DIDÀCTICA DE LA PEL·LÍCULA

Eleazar el cuarto Rey Magö

ELS REIS MAGS DE L'ORIENT NO EREN TRES SINÓ QUATRE. EL QUE PASSA ÉS QUE UN D'ELLS, Eleazar, VA SEGUIR L'ESTRELLA EQUIVOCADA I ES VA PERDRE. EL CAMÍ A BETLEM DEL REI Eleazar I EL SEU PATGE TIMOTEU ESTARÀ PLE D'ENTREBANCS, AVENTURES I REPTES. PERÒ PER A QUI LLUITA I S'ESFORÇA MAI ÉS MASSA TARD PER ARRIBAR AL PORTAL.

Aquest musical és una versió totalment renovada del primer musical que vam fer a Viaró, el 1995, amb el mateix títol i protagonitzada aleshores per Quique Sáiz en el paper d'Eleazar.

La llengua materna dels personatges és l'arameu, el grec clàssic, l'àrab, l'hebreu i el llatí, segons el cas. Per fer el musical més assequible al gran públic -perquè ens consta que malauradament no tothom domina aquestes llengües- hem atorgat a cada personatge un d'aquests dos idiomes: català (Eleazar, Natanael i Hostalers) i castellà (Timoteu, Herodes i Soldados).

CONTINGUTS EDUCATIU DE CADA UNA DE LES ESCENES

- 1 Timoteu, patge hiperactiu del savi rei Eleazar, tocant el que no ha de tocar fa malbé (crema accidentalment) el papir amb els càlculs astronòmics per seguir el camí a Betlem. Espantat n'improvisa un de fals i el deixa al seu lloc com si res hagués passat.

 - * Treballem amb cura i esforç com Eleazar
 - * Que res ens distregui quan fem la feina: ens pot sortir car, com al pobre Timoteu.
 - * Quan ens equivoquem no hem de dissimular ni amagar-nos: la veritat sempre.
- 2 Confiat, Eleazar -amb el seu patge- comença a seguir la ruta falsa i, evidentment, acaba perdut al desert. Arriben a un oasi habitat per un gandul que dorm sota una figuera: Natanael. Aquest okupa del desert intenta convèncer els viatgers que no val la pena esforçar-se en res... Que aquesta pretensió de trobar el Messies de Natzaret que ha de néixer ves a saber on... és un maldecap. Total, "de Natzaret en pot sortir res de bo?"

 - * Eleazar no té mandra d'escometre la missió d'anar al portal; no li preocupa ni la seva edat avançada ni les penúries del camí.
 - * Natanael és l'antítesi del savi d'orient: un home gandul que, a més, presumeix de no fer res de bo. Exemplifica un model de conducta... gens recomanable.
- 3 La mateixa pregunta es fa un paranoic, maniàtic i supersticiós Herodes. Està molest perquè tres reis el van torejar i ordena als seus soldats que busquin el Messies. Ofereix una bona recompensa a qui pugui donar-ne informació.

 - * Herodes ens mostra un caràcter voluble: feble, desconfiat i capriciós. S'entén que els seus cortesans i servents li tinguin tanta por...
 - * Fins a quin punt encaixa l'Herodes del nostre musical amb el personatge històric que va fer matar els infants innocents?
- 4 Eleazar no entén què no està bé en el seu mapa i per què s'han perdut; calcula i recalcula a partir de les dades inventades de Timoteu... i al final Timoteu li ho confessa: "se'm va cremar". Eleazar el perdona i comença de nou els càlculs mentre Timoteu, per responsabilitat, es compromet a preguntar a tothom qui trobi perquè sap que altres reis també han anat a adorar-lo. Però tots dos estan tan fatigats que s'adormen. Aleshores Eleazar té un somni on els àngels (Àngels S.A., els de la Festa de 2002) li diuen que no s'ha de rendir, que continuï buscant el camí al Portal.

 - * Eleazar creu que s'ha equivocat fent els seus càlculs; però en comptes de rendir-se, persevera.
 - * Timoteu se n'adona que com més temps passi amagant la veritat serà pitjor. I fa un acte de valentia: explicar al seu rei que se li va cremar el papir i se'n va inventar un altre. I que per això es van perdre.
 - * Quan coneix la veritat, Eleazar, en comptes d'enfadar-se es mostra magnànim: perdona el seu patge perquè sap que ha tingut la valentia de disculpar-se. A més a més Eleazar és tan bo que li sap greu el patiment que sens dubte ha viscut Timoteu des de l'incendi accidental. "Per què no m'ho vas dir abans?", li pregunta.
 - * A la Bíblia, moltes vegades Déu se serveix dels somnis per a comunicar-se amb els homes, sovint a través d'àngels. Sant Josep també va tenir alguns somnis advertint-lo dels perills i encoratjant-lo. En recordes els passatges?
 - * Timoteu plora emocionat i feliç pel perdó del seu senyor. I es compromet a solucionar el que ell havia espatllat.
 - * Per la seva banda Eleazar, treballador infatigable, torna a començar els seus càlculs per trobar el camí correcte.

- 5 Timoteo s'allunya de l'oasi perquè veu uns pastors i els vols preguntar si saben res del Messies (són l'Efrem i el seu fill Efatà, personatges de les festes de Nadal de 2016 i 2017). Els pastors no ho saben (encara) i li suggereixen a Timoteo que preguntis a la famosa Posada Jorge, per on passen tots els viatges en ruta cap a Jerusalem.

* El pastor Efrem és un exemple d'hospitalitat; un altre home bo. Ofereix el poc que té a Timoteo.

* Timoteo agraeix l'hospitalitat dels dos pastors i augura al petit efatà (un pastoret sordmut) un futur brillant. Saps si Timoteo encerta?
- 6 Timoteo s'encamina a l'hostal on, precisament, els amos acaben de saber que s'ofereix una recompensa per a qui doni informació sobre el Messies. Com que Timoteo entra a la posada i demana ajuda a viva veu, els dos amos de l'hostal - una parella repulsiva i avariciosa- veuen l'oportunitat d'enriquir-se a costa del pobre noi. I planegen entretenir-lo mentre envien a buscar els soldats d'Herodes. I, efectivament, les tropes romanes apareixen i s'enduen el pobre Timoteo.

* Els amos de l'hostal no busquen servir bé els seus clients sinó robar-los i estafar-los tant com puguin per obtenir més diners. Tanmateix, tu creus que són feliços?
- 7 Ja al palau d'Herodes el tetrarca interroga Timoteo, però no n'obté res perquè el noi no sap res de res. I entre que Timoteo és dispers i Herodes és un campió de les manies paranoïques, l'interrogatori és surrealista i Timoteu acaba fugint dissimuladament. El tetrarca el deixa marxar però ordena que els seus soldats el segueixin vagi on vagi, per si de cas...

* Saps per què Herodes està tan enfadat? Ho explica l'Evangelí...

* Timoteo intueix -com els reis mags- que aquest Herodes no és persona de fiar. Per això s'escapa del palau i corre a avisar Eleazar. De què creus que l'ha d'avisar?
- 8 Timoteo s'encamina cap a l'oasi, però el propi Eleazar ve a trobar-lo, content perquè ja ha trobat el camí després de refer els càlculs. Però Timoteu sap que el segueixen i demana al seu senyor que tirin cap a una altra banda; arribada la nit, d'amagat, ja desfaran el camí. Els soldats els descobreixen i s'inicia una persecució.

* Eleazar i Timoteo mostren prudència i audàcia fugint dels soldats. I en cap moment perden la calma: confien en el senyor, tenen fe perquè saben que obren el bé.

9 Fugint, Eleazar i el seu patge arriben al vora el llac de Genesaret. Allí Jonàs i Judit, pares dels infants Simó i Andreu, es guanyen la vida pescant. Els petits Simó (a qui li encanta col·leccionar pedres) i Andreu reben els dos fugitius, que demanen ajuda. Els nens els diuen que s'ocultin dins dels cistells de peix. Arriben els soldats i comencen a regirar-ho tot: amb llances i espases van punxant un a un tots els cistells de peix... però res de res. També apareix Herodes en escena, disposat a arreglar l'assumpte per la via ràpida. L'enfrontament amb la temperamental Judit és inevitable, i la decisió final d'Herodes, també: confiscar tot el peix i embarcarlo. I així ho fan. Els nens se sorprenen que el seu pare ho permeti sense oposar-s'hi: no només els roben el peix sinó que s'enduen els cossis amb Eleazar i Timoteo a dins; però Jonàs els demana confiança... i Herodes marxa amb el seu botí de sardines.

** Jonàs i la seva família no dubten en arriscar la seva vida per ajudar els fugitius, demostrant molta valentia. De què series capaç tu per defensar una causa justa?*

** Uns nens que es diuen simó i andreu, fills d'un pescador anomenat jonàs i la seva esposa judit... Els identifiqués? Saps per què a simó li agraden tant les pedres?*

** Herodes és tan egòlatra -només es mira a si mateix- que ni se n'adona que l'estan enredant davant dels seus nassos. I és que quan un es preocupa només de les pròpies coses perd de vista la realitat... i tard o d'hora ho acaba pagant.*

10 Amb Herodes i els seus soldats ja lluny, Judit i Jonàs diuen a Eleazar i Timoteo que surtin del seu amagatall; i és que el pescador havia donat vestits de soldats als fugitius i es camuflaren entre la tropa de soldats romans. Eleazar i Timoteu agraeixen a la família l'ajut. I també que els posin en camí cap al port per passar a l'altra riba i arribar per fi al portal de Betlem; mentrestant, al seu palau, Herodes es recargola de ràbia... i no paren d'oferir-li sardines de Galilea. Eleazar i Timoteu poden fer el camí tranquils fins a Betlem amb tots els pastors (Efrem i Efatà inclosos). A prop del portal es troben un escultor molt cansat perquè ha hagut de refer dos cops un relleu escultòric on immortalitzava el moment que el rei mag adorava Jesús perquè cada cop que l'acabava apareixia un rei nou, fins a tres. I ara que veu el quart rei diu que ni de broma el torna a fer. I marxa llançant a terra les eines.

** La tradició diu que els reis van ser tres. Representen els governants de totes les races i els savis de tots els pobles que van a adorar Jesús al costat de la gent més humil. Per això l'escultor no s'ha d'enfadar tant quan apareix un quart rei amb qui ja no comptava... oi?*

** Per la seva banda Herodes se'n torna al palau amb un carregament de sardines com a única i miserable recompensa. I promet venjar-se: saps en què consistirà aquesta terrible venjança seva? També apareix als Evangelis i la recordem cada 28 de desembre.*

11 A les envistes del portal, Timoteu s'adreça al seu rei i li demana perdó: "per culpa meua hem arribat tard al Portal". Eleazar li replica que mai és tard per qui persevera i lluita. I van al Portal feliços i li canten una nadala a l'Infant.

** La frase d'Eleazar a Timoteo resumeix el tema d'aquesta història: quan ens equivoquem hem de demanar perdó i recomençar. Mai és prou tard per qui busca el bé.*

** Els regals dels pastors que van arribar els primers al portal eren tan senzills i humils com ells mateixos. Però no els importava; a Jesús tampoc. Per què? Quin regal esperava d'ells? Quin regal espera de tu?*

